

Очколас Катерина Дмитрівна, здобувач вищої освіти факультету міжнародних відносин та журналістики
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, Україна

Науковий керівник: Ларіна Катерина Володимирівна, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри управління соціальними комунікаціями
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, Україна

ІМІДЖ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ РЕПУТАЦІЇ

Успіх сучасного підприємства суттєво залежить від його репутації та іміджу, що формують певні думки про його діяльність, продукт і персонал. В численних наукових працях досліджуються проблеми визначення сутності понять «імідж» та «репутація», їх тотожності і побудови, але особливу увагу варто приділити взаємозв'язку між даними термінами, визначення якого є проблематичним через велику кількість трактувань і деяку схожість понять, що одночасно є актуальним для більш детального розгляду. Основою ієрархічної моделі взаємозв'язку іміджу та репутації є узагальнення розглянутих визначень, відмінностей та складових.

Дослідженням теми іміджу та репутації займалися такі фахівці, як: Ф. Котлер, Д. Доті, К. Болдинг, Леслі Гейнс-Росс, Е. Васильконова, А. Алчіан, Г. Демсец, Л.Е. Орбан-Лембрик та інші.

Підприємства у сучасному бізнес-середовищі все більше зосереджені на побудові іміджу і репутації. Перешкодою у формуванні ієрархічних зв'язків між поняттями є певна подібність між ними, що спонукає дослідників та фахівців до більш детального розгляду дефініцій.

Маркетолог Ф. Котлер розглядає імідж як «сприйняття компанії чи її товарів суспільством» [3]. Натомість Л.Е. Орбан-Лембрик порівняла імідж з емоційними уявленнями, яке організація та її персонал формують у свідомості людей [7]. Д. Доті запропонувала більш широке визначення: «імідж – це все і всі, хто має хоч якийсь відношення до компанії і пропонує нею товарів і послуг» [5].

Трактування репутації також має відмінності. Наприклад, Е. Васильконова вважає репутацію оцінкою перспектив підприємства [4]. Дослідниця Леслі Гейнс-Росс визначила, що репутація це «кількісний показник, який достовірно збільшує багатство» [2], розглядаючи поняття з економічної точки зору. Тоді як А. Алчіан та Г. Демсец порівняли репутацію з довірою: «Репутація, тобто довіра, є активом і є іншим способом вираження того, що надійна інформація про майбутні результати є водночас і тим, що вимагає витрат, і цінним благом» [1].

У визначеннях сутності дефініцій Ф. Котлер [3], А. Алчіан і Г. Демсец [1] акцентують увагу на економічних аспектах іміджу та репутації, тоді як в працях Л.Е. Орбан-Лембрик [7] та Д. Доті [5] акцент зосереджений на психологічних і соціальних аспектах іміджу. Отже, пропонується наступне визначення понять:

- імідж – комплексний образ, який складається з уявлень та вражень про об'єкт або особу, сформований у свідомості соціума або певних груп;
- репутація – загальна оцінка, судження про об'єкт чи особу, які формуються у суб'єктів сприйняття репутації на основі аналізу діяльності компанії, її

фінансового стану та можливостей на ринку.

Підсумуємо, що терміни мають певний взаємозв'язок, але не є тотожними. Репутація формує нематеріальний актив компанії, тоді як імідж впливає на емоційну привабливість для зацікавлених сторін. Складовими іміджу є імідж продукту, соціальний імідж, візуальний імідж, бізнес-імідж, імідж лідера, імідж персоналу, імідж споживача, корпоративний імідж та імідж роботодавця [6]. Міжнародна організація International Reputation Institute визначила складові репутації: соціальна відповідальність, якість продукції або послуг, гудвіл, імідж, фінансова стійкість, репутація керівництва, організаційна культура [8].

Виходячи з цього, основою репутації є імідж, як емоційна привабливість компанії, фінансова стабільність, гудвіл, соціальна діяльність, якість продукції та імідж вищого керівництва [8, 9]. Варто зазначити, що репутація базується на іміджі, як емоційному підґрунті, яке має бути підкріплене реальними фактами. Зосередити увагу слід на певні складові іміджу та репутації, що є тотожними:

- імідж лідера та імідж вищого керівництва. Імідж лідера включає імідж кожного керівника вищої ланки як носія інформації про компанію;
- бізнес-імідж відповідає діловій репутації підприємства, що включає цінову політику, гудвіл, менеджмент, відносини з партнерами, тощо;
- імідж продукту включає в себе один з важливих критеріїв для формування репутації – якість товару або послуги, тому репутація може базуватись на ширшому понятті, такому як імідж продукту.

Окрім схожості у своїй структурі, терміни мають певні відмінності (табл. 1).

Таблиця 1

**Узагальнення та порівняння понять «імідж» та «репутація»
в контексті підприємства**

	Імідж	Репутація
Визначення	комплексний образ, який складається з уявлень та вражень про об'єкт або особу, сформований у свідомості соціума або певних груп.	загальна оцінка, судження про об'єкт чи особу, які формуються у суб'єктив сприйняття репутації на основі аналізу діяльності компанії, її фінансового стану та можливостей на ринку.
Відмінності	– образ, сукупність уявлень та вражень; – є емоційною складовою; – не піддається раціональному аналізу.	– це нематеріальний актив, який обчислюється; – свідомо оцінка або думка про об'єкт; – формується на реальних фактах/якостях.
Складові	– Імідж продукту або послуги; – Імідж лідера; – Корпоративний імідж; – Бізнес-імідж; – Візуальний імідж; – Імідж підприємства як роботодавця; – Соціальний імідж; – Імідж персоналу; – Імідж споживача.	– Імідж підприємства, як емоційна привабливість; – Імідж вищого керівництва; – Соціальний імідж; – Корпоративний імідж; – Бізнес-імідж або ділова репутація; – Якість продукту; – Фінансова стабільність; – Гудвіл.

Джерело: сформовано автором на основі [8, 9, 6].

Підсумовуючи, зафіксуємо, що імідж та репутація мають декілька спільних складових: імідж лідера або вищого керівництва, соціальний імідж, бізнес-імідж або ділову репутацію, корпоративний імідж та імідж продукту. В ході розгляду

складових, виявлено, що до складу репутації входить імідж і його похідні, тобто репутація є наслідком іміджу (рис. 1).

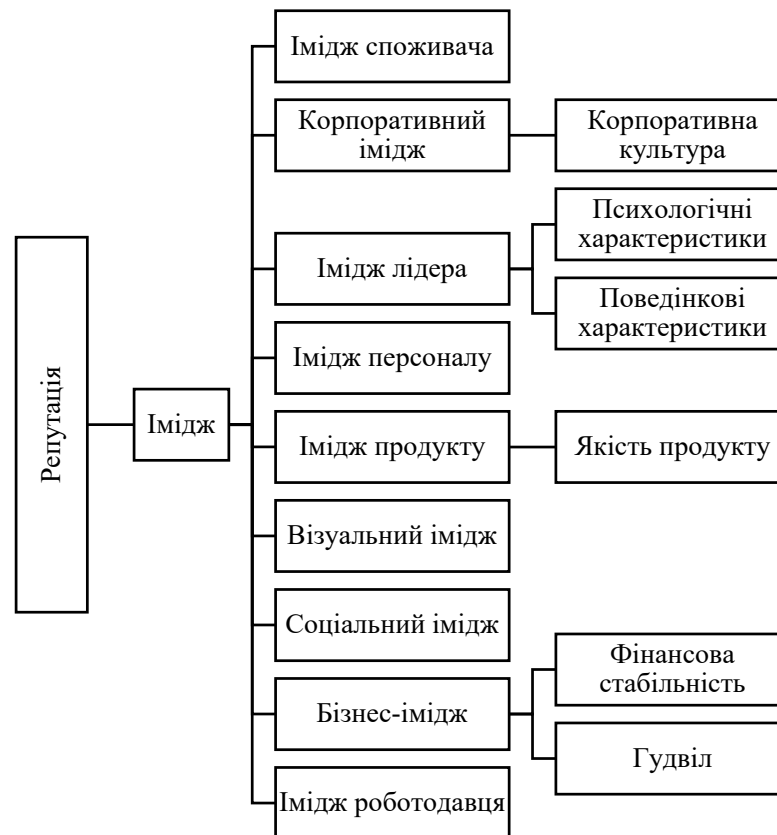

Рис. 1. Ієрархічна система взаємозв'язку іміджу та репутації

Проаналізувавши різні теоретичні визначення дефініцій «імідж» та «репутація» в контексті підприємства, визначаємо неочевидні відмінності між даними поняттями, які є досить схожими на перший погляд. Встановлюючи різницю понять, було сформовано узагальнюючу таблицю з такими критеріями порівняння: визначення, відмінності та складові.

Отже, відмінність понять полягає у тому, що імідж виступає як емоційна складова, тоді як репутація є оцінкою створеного образу та може обчислюватись. Порівнявши складові іміджу та репутації, сформувавши гіпотезу схожості складових і довели, що складові є тотожними. Це допомогло описати ієрархічну систему взаємодії іміджу та репутації, де показано, що імідж є основою для формування репутації та включає в себе необхідні елементи для її визначення. Таким чином, імідж підприємства є основою для побудови репутації. Варто виділити, що позитивна репутація відкриває нові перспективи для компанії і зменшує негативний вплив на неї. Надалі слід розглянути тему ділової репутації підприємства, яка тісно пов'язана з іміджем і загальною репутацією компанії.

Список використаних джерел:

1. Alchian Armen / Armen Alchian, Harold Demsetz. Production, Information Costs, and Economic Organization // The American Economic Review (American Economic Association) 62 (5). – P. 777–795 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.aeaweb.org/aer/top20/62.5.777»795.pdf>.

2. Gaines-Ross Leslie. Corporate Reputation: 12 Steps to Safeguarding and Recovering Reputation / Leslie GainesRoss, 2008. – Publisher: Wiley; 1 ed. – 208 p.
3. Бондаренко С. М. Імідж організації: сутність, зміст та основні етапи формування / С. М. Бондаренко, К. В. Ліфар // Вісник київського національного університету технології та дизайну. – 2014. – № 2 (11). – С. 1-7.
4. Васильконова Е. Теоретичне бачення змісту поняття «репутація підприємства» / Е. Васильконова // Механізми управління підприємствами. – 2013. – С. 102–111.
5. Доті Д. І. Паблісіті та паблік рілейшнз: [Пер. з англ.] / Дороті Доті. - М.: Інформ.-вид. будинок "Філін", 1996. – с. 283.
6. Колодка А. В. Організаційно-економічні засади управління іміджем промислового підприємства: дис. канд. ек. наук : 08.00.04 / Колодка Анна Віталіївна – Суми, 2016. – 207 с.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: посібник. — К.: Академвидав, 2003. — 568 с.
8. Ділова репутація [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.
9. Репутаційний менеджмент [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.iib.com.ua/ua/novosti-mib/item/5724-reputatsiyniy-menedzhment-reputation-matters-and-can-be-measured.html>.